

KOOL: _____

Õpioskuste olümpiaadi piirkonnavoos

5. klass

PUNKTID: _____ p / 20 p

Töötuba: HUMANITAARIA

ÜLESANNE 1 (5 p)

Kirjuta iga kujundliku väljendi järele selle õige tähenduse number. (4 punkti)

- a) kätt valgeks saama – _____
- b) läbi lillede ütlema – _____
- c) karuteene – _____
- d) seanahka vedama – _____
- f) vihma käest räästa alla sattuma – _____
- g) must lammas – _____
- h) õli tulle valama – _____
- i) hambaid varna panema – _____

1. väljendama oma mõtet kaunilt, ilukõneliselt	7. puhkama pärast rasket tööd
2. halvast olukorrast paremasse sattuma	8. inimene, kes erineb teistest halvast mõttes või rikub norme
3. halvast olukorrast veel halvemasse sattuma	9. midagi esimest korda proovima või tegema
4. tüli lahendamata ja rahu looma	10. nälga kannatama või ilma toiduta olema
5. ütlema midagi kaudselt ja pehmelt, vältides otseütlemist	11. tüli või probleemi suurendama
6. heasoovlik tegu, mis toob tegelikult kahju	12. laisklema või tööd vältima
	13. surema, hinge heitma

Allikas: ..... (1 p)

KOOL: _____

ÜLESANNE 2 (4 p)

Vali, milline neist kujundlikest väljenditest sobib lausesse, ja kirjuta see lünka.

peenike pere, must lammas, keel vestil, valge vares, siidikäsi, peenike pihus, kibe käsi, pika hambaga, pika ninaga, üle kivide ja kändude, lahtise käega, kurikael, kulu ja kirjadega

1. Ta ei tahtnud seda tööd teha ja asus selle kallale väga _____.
2. Ta jagab alati oma asju teistega ning on valmis viimasegi raha välja laenama – ta on tõeliselt _____ ja hooliv inimene.
3. Ta on spordis _____, saavutab häid tulemusi ning võidab võistlustel sageli esikohti.
4. Alguses läks õppimine _____, aga lõpuks sai kõik selgeks.

ÜLESANNE 3 (4 p)

Tõmmake tumedalt trükitud sõnade hulgast maha vale(d) sõnavorm(id). (3 p)

1. Hiinas nimetati **suhkrut /suhkurt** algselt kivimeeks, Egiptuses tunti seda India soola nime all.
2. Helmutil oli **kaamli / kaameli** kannatlikkus ja vastupidavus.
3. Eestlased armastavad **töödata / töötada**.
4. Eesti Filharmoonia Kammerkoori **kontsertidel / kontserditel** esitati Arvo Pärdi loomingut.
5. **Mõrusid / mõruidaid** seeni leotatakse ja kupatatakse.
6. Professor **naasis / naases** konverentsilt.

Allikas: ..... (1 p)

KOOL: _____

ÜLESANNE 4 (7 p)

Pane sündmused õigesse ajalise järjekorda (kirjuta numbrid 1–12). (6 p)

- _____ Eesti saab iseseisvaks.
- _____ Leiutatakse trükipress.
- _____ Toimuvad esimesed olümpiamängud.
- _____ Vennad Lumiere´id leiutavad kino.
- _____ Ehitatakse püramiidid.
- _____ Inimene maandub Kuule.
- _____ USAs valitakse esimest korda mustanahaline president.
- _____ Vana-Egiptuses kasutatakse kirjatöodes hieroglüüfe.
- _____ Tõestatakse, et Maa tiirleb ümber Päikese.
- _____ Toimub Prantsuse revolutsioon.
- _____ Avastatakse penitsilliin, mille abil saab hakata ravima nakkushaiguseid.
- _____ Lülitatakse sisse esimene elektripirn.

Allikas: ..... (1 p)

KOOL: _____

Vastused

ÜLESANNE 1

Kirjuta iga väljendi järel õige tähenduse number. Õige vastus 0,5 p. Korrektnete viide allikale 1 p. (5 punkti)

- a) kätt valgeks saama – 9
- b) läbi lillede ütlema – 5
- c) karuteene – 6
- d) seanahka vedama – 12
- f) vihma käest räästa alla sattuma – 3
- g) must lammas – 8
- h) õli tulle valama – 11
- i) hambaid varna panema – 10

Allikas: A. Õim „Fraseoloogiasõnaraamat” 2017 (1 p)

ÜLESANNE 2

Vali, milline kujundlik väljend sobib lausesse, ja kirjuta see lünka. (4 p)

- b) Ta ei tahtnud seda tööd teha ja asus selle kallale väga *pika hambaga*.
- d) Ta jagab alati oma asju teistega ning on valmis viimasegi raha välja laenama – ta on tõeliselt *lahtise käega* ja hooliv inimene.
- g) Ta on spordis *kibe käsi*, saavutab häid tulemusi ning võidab võistlustel sageli esikohti.
- h) Alguses läks õppimine *üle kivide ja kändude*, aga lõpuks sai kõik selgeks.

ÜLESANNE 3 (4 p)

Tõmmake tumedalt trükitud sõnade hulgast maha vale(d) sõnavorm(id). (Iga õige valik 0,5 p)

1. Hiinas nimetati **suhkrut** / ~~suhkurt~~ algselt kivimeeks, Egiptuses tunti seda India soola nime all.
2. Helmutil oli **kaamli** / **kaameli** kannatlikkus ja vastupidavus.
3. Eestlased armastavad ~~töödata~~ / **töötada**.
4. Eesti Filharmoonia Kammerkoori **kontsertidel** / ~~kontserditel~~ esitati Arvo Pärdi loomingut.
5. **Mõrusid** / ~~mõrudaid~~ seeni leotatakse ja kupatatakse.
6. Professor **naasis** / ~~naases~~ konverentsilt.

Allikas: Eesti õigekeelsussõnaraamat 2025 (1 p)

KOOL: _____

ÜLESANNE 4 (7 p)

Pane sündmused õigesse ajalisse järjekorda (kirjuta numbrid 1–12). (Iga õige vastus 0,5 p)

- 9 Eesti saab iseseisvaks.
- 4 Leiutatakse trükipress.
- 3 Toimuvad esimesed olümpiamängud.
- 8 Vennad Lumiere´id leiutavad kino.
- 2 Ehitatakse püramiidid.
- 11 Inimene maandub Kuule.
- 12 USAs valitakse esimest korda mustanahaline president.
- 1 Vana-Egiptuses kasutatakse kirjatöodes hieroglüüfe.
- 5 Tõestatakse, et Maa tiirleb ümber Päikese.
- 6 Toimub Prantsuse revolutsioon.
- 10 Avastatakse penitsilliin, mille abil saab hakata ravima nakkushaiguseid.
- 7 Lülitatakse sisse esimene elektripirn.

Allikas: Õpilase entsüklopeedia 2013, Varrak (1 p)

- 1. Vana-Egiptuses kasutatakse kirjatöodes hieroglüüfe (5000 a tagasi)
- 2. Ehitatakse püramiidid (u 2600 eKr) (vaarao hauakambrid - 4000 a tagasi)
- 3. Toimusid esimesed olümpiamängud (776 eKr)
- 4. Leiutatakse trükipress (1455)
- 5. Tõestati, et Maa tiirleb ümber Päikese. 1514
- 6. Toimub Prantsuse revolutsioon (1789)
- 7. Lülitatakse sisse esimene elektripirn (1878)
- 8. Vennad Lumiere´id leiutasid kino (1895)
- 9. Eesti saab iseseisvaks (1918)
- 10. Avastati penitsilliin, mille abil sai hakata ravima nakkushaiguseid. (1928)
- 11. Inimene maandub Kuule (1969)
- 12. USAs valiti esimest korda mustanahaline president. (2008)